

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA

DOMENIUL de DOCTORAT: FILOLOGIE

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

CANDIDAT:

Conf. univ. dr. Cosmin Căprioară

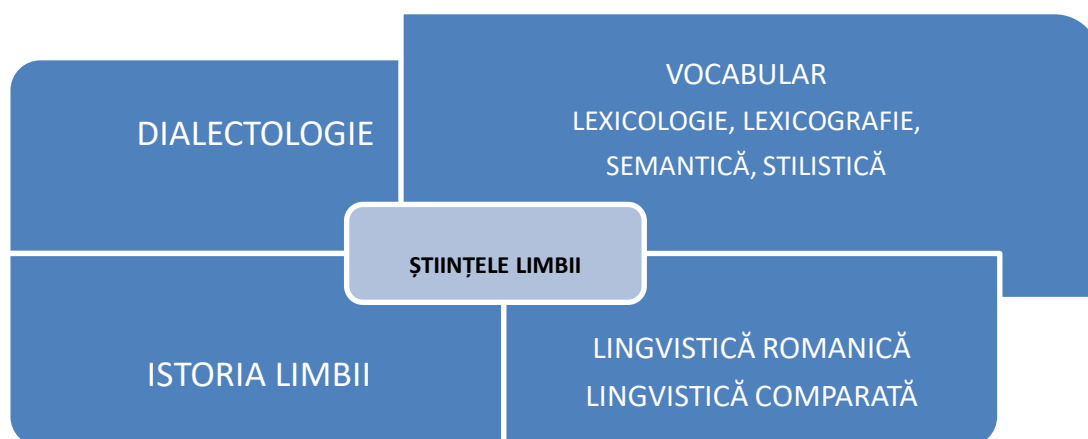
LIMBA ROMÂNĂ

ÎN SINCRONIE ȘI DIACRONIE

REZUMAT

I.0. Absolvent al Universității din București în anul 1992, am intrat prin concurs în învățământul universitar în anul 1994, ca asistent la Catedra de Limba și Literatura Română a Facultății de Litere din cadrul Universității Ovidius din Constanța, unde am devenit, ulterior, lector și apoi conferențiar universitar. În anul 2006, am primit titlul de doctor în Filologie la Universitatea din București, cu teza *Limbaajul medical popular românesc*, avându-l conducător științific pe Prof. univ. dr. Grigore Brâncuș.

Întreaga mea activitate profesională și de cercetare științifică se desfășoară în jurul fenomenului lingvistic, privit în sincronie și diacronie, cu accent pe cercetarea și relevarea unor aspecte mai puțin vizibile, parțial cercetate sau interesante pentru înțelegerea evoluției și funcționării limbii române.

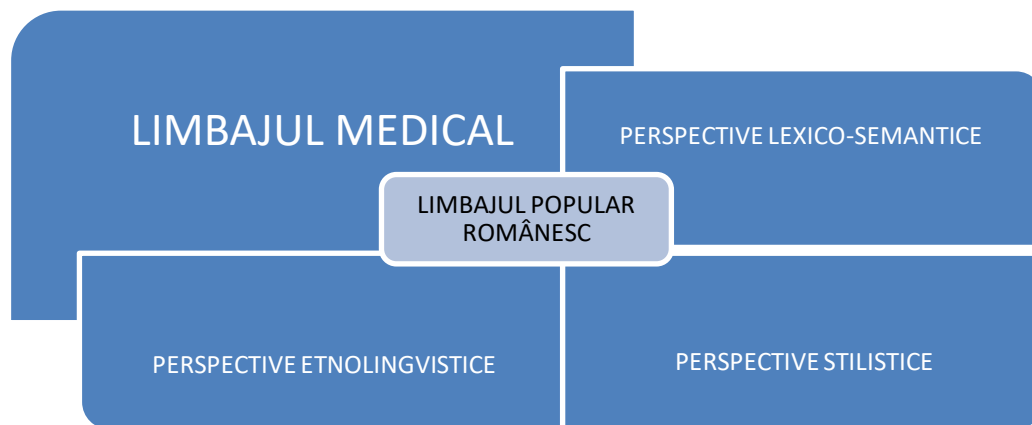

Un impact asupra acestei alegeri l-au avut și sarcinile didactice din cadrul celor trei cursuri de bază, pe care le-am elaborat și predat în cadrul normei de lector și, apoi, de conferențiar: Dialectologie, Lingvistică romanică și Istoria limbii române, precum și înțelegerea necesității continuării unor cercetări consacrate, datorate marilor noștri lingviști.

I.1. În teza de doctorat și, mai târziu, în volumul corespunzător, cu titlul *Limbaajul medical popular românesc*, alegerea limbajului medical ca arie de cercetare a venit tocmai dintr-o asemenea înțelegere, considerând că unor cercetări de o anumită anvergură li se pot adăuga interpretări inedite, prin prisma metodelor mai recente de studiere a limbii, dar și destule completări, facilitate de noile tehnici de investigare a materialului lexical și de noile surse pentru corpusul de texte.

Din această perspectivă, consider că am lărgit aria de cuprindere terminologică pentru cel puțin două coordonate: a) numele de boli și b) anumite aspecte ale procesului de fixare lexico-semantică a termenilor referitori la boli și la remediile acestora în mentalul colectiv. Bazându-mă pe o bibliografie bogată, am utilizat, în acest sens, o metodologie interdisciplinară, din zone de cercetare precum lexicologia și lexicografia, geografia lingvistică, istoria limbii și a limbii literare, etnologia și etnografia, lingvistica comparată, sociolingvistica, psiholingvistica și, în mod firesc, medicina.

I.2. Bogăția terminologică și expresivitatea termenilor din domeniul medical al limbii populare românești m-au condus spre o adâncire a fenomenelor cercetate într-o lucrare cu caracter de completare, intitulată *Contribuții la studiul limbajului medical popular românesc. Perspective lexico-semantice, etnolingvistice și stilistice*.

Studiul a fost organizat pe cele trei direcții pe care le-am determinat ca relevante pentru materialul înregistrat. Așa am ajuns la ideea abordării multi- și interdisciplinare, cu dezvoltări ale unor idei de natură lexico-semantică, cu evidențierea mai clară a elementelor de natură etnolingvistică și cu o încercare de a circumscrie aspectele de natură stilistică.

I.3. În cea de-a treia lucrare de bază, apărută în 2023 și intitulată *Denumiri metaforice ale părților corpului omenesc în româna populară*, aceeași bogăție terminologică dialectală, ca și în cazul bolilor și leacurilor lor, dezvăluie un proces plin de neprevăzut și inventivitate lingvistică, lucru care mi-a permis să urmăresc modul de metaforizare a unor termeni, indiferent dacă perspectiva este una „strict” lingvistică sau stilistică.

I.4. De un interes constant, în preocupările mele științifice, materializate în peste 40 de studii și articole, din care aproape jumătate sunt indexate în baze internaționale de date, s-a bucurat cercetarea variației diatopice și diacronice românești, completată de studii de lingvistică romanică, lingvistică comparată și intercomprehensiune, precum și de lucrări de sinteză, menite să prezinte publicului extern reinterpretări ale evoluției limbii române. Pe lângă

acestea, ele au cuprins aspecte ale etimologiei populare, precum și interesul pentru fitonime și pentru expresiile idiomatice românești.

I.5. Alături și în deplină concordanță cu activitatea mea de cercetare a stat activitatea didactică la catedră, încercând să aduc aproape de studenți nu numai cunoștințele necesare, dar și instrumentele potrivite pentru a înțelege și aplica aceste cunoștințe.

I.6. Am participat la implementarea a patru proiecte (COMENIUS SOCRATES, PHARE și POSDRU) și am contribuit efectiv la finalizarea acestora prin valorificarea experienței didactice acumulate.

I.7. Concomitent, am inițiat colecția „Didactica et Philologica” la Editura Ovidius University Press din Constanța, am făcut parte din comitetele de organizare a majorității evenimentelor științifice din cadrul facultății și, uneori, ale universității, am coordonat numeroase lucrări de licență, de masterat, pentru obținerea gradului didactic întâi și am făcut parte din mai multe comisii de îndrumare sau de doctorat.

I.8. De asemenea, am fost referent științific pentru lucrări apărute la Editura „Muzeul Literaturii Române”, la Editura Universității din București și la Editura Universitară, precum și pentru mai multe articole apărute în două numere ale revistei *Diversitate și identitate culturală în Europa – Diversité et identité culturelle en Europe* (DICE).

II.1. În continuare, activitatea mea se va axa pe o mai bună cunoaștere și experimentare a formelor și tehnicilor de învățare moderne, cu impact pozitiv asupra studenților, iar în ceea ce privește cercetarea științifică voi continua să caut, să descopăr și să fac cunoscute valorile lingvistice românești în câteva proiecte, care vor avea în vedere următoarele:

- Aprofundarea cercetărilor legate de limbajul medical popular: o nouă ediție, revizuită și îmbogățită a cărții, extinderea spre studiul comparativ al domeniilor corespondente din limbi romanice și balcanice, realizarea unui studiu despre câmpul lexico-semantic al însușirilor legate de starea de sănătate și de boală, studierea altor aspecte ale metaforei lingvistice din domeniul numelor părților corpului omenesc.
- Întărirea preocupărilor legate de cercetarea variantelor diatopice românești, din diverse perspective, în special în legătură cu insulele lingvistice și cu consecințele contactelor dialectale.
- Continuarea eforturilor pentru întocmirea arhivei fonogramice a limbilor și dialectelor vorbite în spațiul dobrogean.
- Realizarea de noi studii privitoare la diferite aspecte ale varietății diacronice, în primul rând cele care au legătură cu constituirea limbii literare, cu interacțiunea dintre

diatopie și diverși alți factori (istorici, socio-economici, mentalitari etc.) în procesul de constituire a normei, cu interacțiunea românei cu alte limbi, și, eventual, îngrijirea unei ediții critice.

- Continuarea cercetărilor legate de toponomastică, etimologie, stilistica lingvistică, lingvistica motivațională, psiho- și sociolingvistică.
- Întărirea legăturilor cu didactica limbii române, inclusiv în ceea ce privește predarea acesteia ca limbă străină.
- Elaborarea de cursuri în format digital, în special pentru forma de învățământ cu frecvență redusă (IFR) și a unor auxiliare care să corespundă cerințelor variate ale desfășurării procesului de învățământ în varii circumstanțe.
- Creșterea vizibilității activității mele în plan intern și internațional.

II.2. În concluzie, atât pe latura profesională, cât și pe cea științifică există perspective generoase, așezate pe un fond temeinic, caracterizat de o bună pregătire de specialitate și psihopedagogică/metodică, pe adaptabilitate, flexibilitate și deschidere spre noile provocări pe care societatea viitorului ni le adresează.

Activitatea mea viitoare se concentrează în jurul câtorva axe.

O primă axă o constituie ameliorarea practicilor didactice, cu accent pe interacțiunea profesor-student și pe adaptarea la noul mediu educațional și la tot ce implică acesta: noi mentalități, noi teorii, noi metode și mijloace etc.

O altă axă o reprezintă continuarea și aprofundarea direcțiilor de cercetare în care m-am implicat, în special limbajul medical popular, metaforizarea în diverse domenii ale realității, diversitatea diatopică și evoluția diacronică din română și limbile romanice, intercomprehensiunea, transdisciplinaritatea. Aceasta implică și creșterea vizibilității studiilor și cercetărilor mele. Realizarea unei arhive fonogramice dobrogene, cunoașterea limbii române de către străini prin „povești” lingvistice de interes, realizarea unei antologii comentate cu teorii și păreri ale lingviștilor străini despre limba română sunt câteva exemple de proiecte care vor fi duse la bun sfârșit inclusiv prin implicarea studenților, masteranzilor și doctoranzilor.

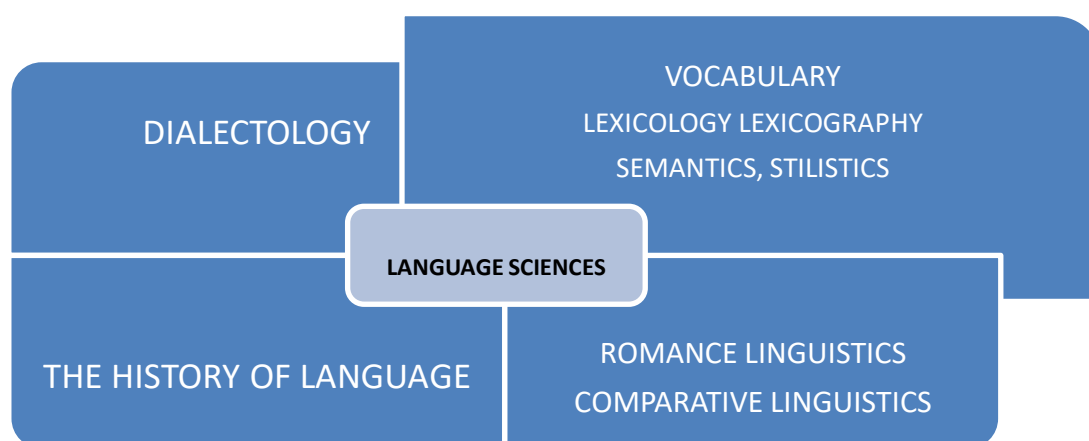
În sfârșit, o a treia axă are în vedere accesul la un nivel superior al activității didactice și de cercetare, pe care îl implică afilierea la o școală doctorală și îndrumarea cercetării doctorale. Cercetarea comparată, în plan romanic, a diverselor „terminologii” populare, printre care, în mod special, cea medicală, studiul comparat al variantelor dialectale românești, aprofundarea temelor legate de contactul lingvistic și de insulele dialectale constituie câteva posibile coordonate ale cercetărilor efectuate în cadrul programului doctoral.

THE ROMANIAN LANGUAGE IN SYNCHRONY AND DIACHRONY

ABSTRACT

I.0. A graduate of the University of Bucharest in 1992, I entered higher education by competition in 1994, as an assistant at the Department of Romanian Language and Literature of the Faculty of Letters at Ovidius University of Constanta, where I later became a lecturer and then associate professor. In 2006, I received my PhD in Philology at the University of Bucharest, with the thesis *Limbajul medical popular românesc* [Romanian Popular Medical Language], under the scientific supervision of Prof. univ. dr. Grigore Brâncuș.

My entire professional and scientific research activity has been and is carried out around the linguistic phenomenon, viewed in synchrony and diachrony, with emphasis on researching and revealing less visible, partially researched or interesting aspects regarding the evolution and functioning of the Romanian language.

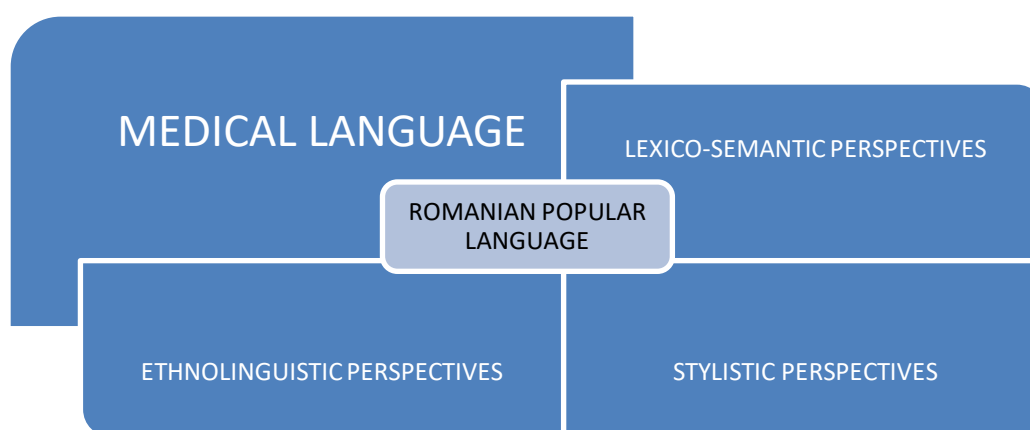

The teaching of three introductory courses also contributed to this choice, which I elaborated and taught within the norm of lecturer and then associate professor: Dialectology, Romance Linguistics and History of the Romanian Language. I also understood the need to continue established research, due to our great linguists.

I.1. In the doctoral thesis and, later, in the corresponding volume, entitled *Limbajul medical popular românesc* [Romanian Popular Medical Language], the choice of medical language as a research area came precisely from such an understanding, considering that to the research of a certain magnitude, such as those of I.-A. Candrea, T. Pamfile or Șt. Munteanu, for example, new interpretations can be added, through the lens of more recent methods of studying the language, but also enough additions, facilitated by new techniques of investigation of lexical material and new sources for the corpus of texts.

From this perspective, I consider that I have widened the terminological scope for at least two coordinates: a) the names of diseases and b) certain aspects of the process of lexico-semantic fixation of terms referring to diseases and their remedies in the collective mind. I have used, in this respect, an interdisciplinary methodology, from research areas such as lexicology and lexicography, linguistic geography, history of language and literary language, ethnology and ethnography, comparative linguistics, sociolinguistics, psycholinguistics and, of course, medicine itself.

I.2. The terminological richness and expressiveness of the terms in the medical field of the Romanian popular language led me to a deepening of the phenomena researched in a complementary work, entitled *Contribuții la studiul limbajului medical popular românesc. Perspective lexico-semantică, etnolingvistice și stilistice* [Contributions to the study of Romanian popular medical language. Lexico-semantic, ethnolinguistic and stylistic perspectives].

The study was based on the three directions that I decided to be relevant to the recorded material. This led to the idea of a multi- and interdisciplinary approach, with developments of lexico-semantic ideas, with a clearer highlighting of ethnolinguistic elements and an attempt to circumscribe stylistic aspects.

I.3. To these two basic works, I can add the third, published in 2023 and entitled *Denumiri metaforice ale părților corpului omenesc în româna populară* [Metaphorical names of human body parts in popular Romanian], in which the same dialectal terminological richness, as in the case of diseases and their cures, reveals a process full of unpredictable and linguistic inventiveness, which allowed me to follow the metaphor of some terms, whether the perspective is "strictly" linguistic or stylistic.

I.4. Research on Romanian diatopic and diachronic variations has enjoyed a special place and constant interest. The area of linguistic research is complemented by several studies in Romance linguistics, comparative linguistics and intercomprehension, and by the category of

synthesis works, meant to present to the external public reinterpretations of the evolution of the Romanian language. My scientific interests also included, in addition to these, aspects in the field of popular etymology, phytonyms and Romanian idiomatic expressions. All this materialized in over 40 studies and articles, half of which are indexed in international databases.

I.5. Alongside and in full accordance with the research activity was the teaching activity at the department, trying to bring close to students not only the necessary knowledge, but also the right tools to understand and apply this knowledge, course materials and self-study books for Romance linguistics and dialectology, a collection of texts with exercises and others).

I.6. I participated in the implementation of four research projects (COMENIUS SOCRATES PHARE and POSDRU), where I effectively contributed to their completion by capitalizing on the accumulated teaching experience.

I.7. At the same time, I initiated the "Didactica et Philologica" collection at Ovidius University Press in Constanța, I was part of the organizing committees of most scientific events within the faculty and, sometimes, of the university, I coordinated numerous BA and MA papers or papers for obtaining the first didactic degree and I was part of several pre-doctoral and doctoral committees.

I.8. I have also been a scientific reviewer for papers published by the "Museum of Romanian Literature" Publishing House, by the University of Bucharest Publishing House and by the University Publishing House, as well as for several articles published in two issues of the journal *Diversitate și identitate culturală în Europa – Diversité et identité culturelle en Europe* (DICE).

II.1. In the future, my activity will focus on improving and perfecting my knowledge and experimentation of modern forms and techniques of learning, with a positive impact on students, and in terms of scientific research I will continue to search, discover and make known Romanian linguistic values in several projects, which will take into account the following:

- Deepening research related to popular medical language: a new, revised and enriched edition of the book, extending to the comparative study of the corresponding fields in Romance and Balkan languages, conducting a study on the lexico-semantic field of attributes related to health and illness, studying other aspects of linguistic metaphor in the field of names describing parts of the human body.

- Strengthening concerns related to the research of Romanian diatopic variants, from various perspectives, especially in relation to linguistic islands and the consequences of dialectal contacts.
- Continuation of the efforts to compile the phonographic archive of the languages and dialects spoken in Dobrogea.
- To carry out new studies on different aspects of diachronic variety, primarily those related to the constitution of literary language, to the interaction between diatopy and various other factors (historical, socio-economic, mental, etc.) in the process of constituting the norm, to the interaction of Romanian with other languages, and, possibly, to care for a critical edition.
- Continuing research related to toponomastics, etymology, linguistic stylistics, motivational linguistics, psycho- and sociolinguistics.
- Strengthening links with the didactics of the Romanian language, including its teaching as a foreign language.
- Elaboration of courses in digital format, especially for part-time education (IFR) and auxiliaries that correspond to the varied requirements of the educational process in various circumstances.
- Increasing the visibility of my activity internally and internationally.

II.2. In conclusion, both on the professional and scientific side there are generous perspectives, placed on a solid background, characterized by a good specialized and psycho-pedagogical/methodical training, on adaptability, flexibility and openness to the new challenges that the society of the future addresses to us.

My future work focuses on several axes.

A first axis is the improvement of teaching practices, focusing on teacher-student interaction and adaptation to the new educational environment and all that it implies: new mentalities, new theories, new methods and means, etc.

Another axis is the continuation and deepening of the research directions in which I have been involved, especially the popular medical language, metaphor in various fields of reality, diatopic diversity and diachronic evolution in Romanian and Romance languages, intercomprehension, transdisciplinarity. This also involves increasing the visibility of my studies and research. The creation of a phonographic archive of Dobrogea, the knowledge of Romanian by foreigners through linguistic "stories" of interest, the creation of a commented anthology with theories and opinions of foreign linguists about the Romanian language are

some examples of projects that will be carried out including by involving students, master's and doctoral students.

Finally, a third axis envisages access to a higher level of teaching and research activity, implied by affiliation to a doctoral school and the supervision of doctoral research. Comparative research, in terms of Romance languages, of various popular "terminologies", among which, in particular, the medical one, the comparative study of Romanian dialect variants, the deepening of themes related to linguistic contact and dialect islands constitute some possible coordinates of the research carried out in within the doctoral program.